

Uvod

- O internoj reviziji na Kosovu
- O pravilniku o internoj reviziji
- Obuhvat pravilnika
- Format
- Izvori sadržaja
- Garancija kvaliteta
- Dalji razvoj

Interna revizija na Kosovu

- ❑ Interna revizija na Kosovu počela je tokom 2000. godine
- ❑ Zakon o upravljanju i delokrugu javnih finansija, broj 2003/02, član 8

Istorija interne revizije na Kosovu

- Jedinica za internu reviziju osnovana unutar CFA u martu 2000. godine
 - Uloge i nadležnosti jedinice za internu reviziju u CFA
 - okvira
 - uspostavljanje revizije pravnog
 - vršenje interne revizije u svim budžetskim organizacijama
 - Izgradnja revizorskih kapaciteta

Istorija interne revizije na Kosovu

- Dokumenti koje je izradio Sektor za internu reviziju su:
 - Priručnik o internoj reviziji;
 - Etički kodeks;
 - Okvir o unapređenim profesionalnim praksama;
 - Statut Sektora za internu reviziju;
 - Dokument o pravilima interne kontrole u javnim finansijama,
 - Zakon o internoj reviziji, broj 2007/19 i
 - Strategija funkcionisanja interne revizije u javnom sektoru Kosova.

Istorija interne revizije na Kosovu

- Centralna jedinica za harmonizaciju osnovana je 01. aprila 2008. godine u skladu sa članom 6. Zakona o internoj reviziji, broj 2007/19.

Više informacija

- ❑ Prvu verzija Priručnika o internoj reviziji izradila je radna grupa Projekta finansiranog iz sredstava Evropske unije tokom 2005. godine
- ❑ Naredni projekat finansiran iz sredstava Evropske unije "Podrška internoj finansijskoj kontroli i internoj reviziji u javnom sektoru", 2007, nalagao je dalja unapređenja Priručnika o internoj reviziji
- ❑ Projektni tim preuzeo je odgovornost za ažuriranje Priručnika o internoj reviziji
- ❑ U ovoj prezentaciji opisuje se proces izrade ovog Priručnika.

Obuhvat priručnika

- Analiza postojećeg Priručnika o internoj reviziji:
 - Kratak (oko 50 strana) i veoma uopšten;
 - Fokusira se na sprovođenje pojedinačnih revizija;
 - Ne obuhvata strateško, odnosno godišnje planiranje, upravljanje ljudskim resursima i druga veoma značajna pitanja;
 - Mali broj alata i predefinisanih obrazaca.
- Konsultanti i radna grupa odlučili su da izrade novi Priručnik o internoj reviziji, umesto da se bave izmenama i dopunama postojećeg.

Obuhvat priručnika – nastavak

- Prvo pitanje – odlučivanje o opštem pristupu:
 - “Udžbenik”, koji objedinjuje i teoriju i praksu, ili
 - Priručnik koji sadrži objašnjenja revizorskih praksi i predefinisane obrasce, ili
 - Detaljne programske revizorske smernice.

Obuhvat priručnika – nastavak

- Na kraju je doneta odluka da se napiše “udžbenik” i to iz sledećih razloga:
 - Zato što na albanskom jeziku ne postoje tekstovi o internoj reviziji koji se fokusiraju na javni sektor,
 - Internim revizorima potrebne su smernice i o teoriji i o praksi,
 - Jedinstveni programski pristup reviziji ne bi odgovorio na sve potrebe, budući da interna revizija pokriva različita polja (HR, javne nabavke, poslovne sisteme, IT sisteme, itd.) koji se ne mogu jednoobrazno obuhvatiti standardnim pristupom.

Format

- Postupak izrade udžbenika podrazumeva da Priručnik o intrernoj reviziji treba da zadovolji različite potrebe:
 - Obezbedi osnovu za obuke,
 - Pruži smernice rukovodiocima iz oblasti interne revizije (na primer Direktorima jedinica za internu reviziju) u planiranju, upravljanju i funkcionisanju
 - Pruži smernice revizorima u planiranju i sprovođenju pojedinačnih revizija.
- Ovakav, sveobuhvatni, pristup rezultira izradom velikog, složenog dokumenta.

Format nastavak

- Izazov: velika knjiga bi mogla da obeshrabri revizore u korišćenju.
- Rešenje: Podeliti Priručnik o internoj reviziji u 3 zasebna toma:
 - Vol 1: Upravljanje internom revizijom,
 - Vol 2: Proces revizije
 - Vol 3: Alati i tehnike
- Na taj način, svaki od delova bi činio manju celinu koja se može objavljivati i koristiti zasebno.

Izvori sadržaja

1. Model druge zemlje koja je primenila preporučeni EU-PIFC pristup,
2. Međunarodne prakse,
3. Standardi instituta internih revizora,
4. Projektni tim i radna grupa

Detalji slede u nastavku prezentacije ...

Izvori sadržaja

1. Priručnici iz zemalja u regionu, na primer Albanije, Bugarske, itd.
 - inputi od Sigme,
 - u okruženju Centralne jedinice za harmonizaciju.

Izvori sadržaja – nastavak

2. Istraživanje međunarodnih praksi:

- CIPFA (UK),
- susedne zemlje.

Da bi se omogućilo sveobuhvatno uključivanje važnih tema.

Izvori sadržaja – nastavak

3. Standardi Instituta internih revizora

- Međunarodni okvir stručnih praksi (IPPF “Crvena knjiga”):
 - Definicija interne revizije,
 - Etički kodeks.
 - Međunarodni standardi koji uređuju profesionalne praske internih revizora,
 - Saveti o praksi,
 - Praktične smernice.

Izvori sadržaja – nastavak

- Izvori 1 do 3 predstavljaju osnovu za tomove 1 i 3

- Pored toga...

Izvori sadržaja – nastavak

4. Radna grupa i Projekat su razvili:

- Templejte za tehnike i radne papire,
- Za planiranje i obavljanje pojedinačnih revizija,
- Pravni okvir koji će odgovarati lokalnim okolnostima,

Navedeni elementi čine osnovu za izradu drugog toma o konkretnim revizijama.

Garancija kvaliteta

1. Analiza (revidiranje) od strane eksterno angažovanog eksperta
 - Svi kvalifikovani revizori
 - Međusobno su analizirali priloge svojih saradnika za Priručnik o internoj reviziji
 - Grupni sastanci na kojima se raspravljalo o sadržaju
 - Uvedena unapređenja

Garancija kvaliteta

2. Testiranje na terenu

- 25 pilot revizija u ministarstvima i opštinama
- Na terenu su testirane predložene metode
- Ova testiranja imala su za rezultat stanovite izmene u nekim radnim dokumentima i drugim sadržajima, koje su dovele do dodatnih pojednostavljenja i pojašnjenja procedura.

Garancija kvaliteta

3. Analiza od strane kolega

- nezavisni međunarodni ekspert
- utvrdio je da je Priručnik izrađen u skladu sa Standardima instituta internih revizora
 - Standardima instituta internih revizora
 - Kosovskim zakonima i propisima

Garancija kvaliteta

4. Radna grupa

- Interni revizor iz Vlade Kosova
- Izvršili su proveru sadržaja i lakoće razumevanja Priručnika;
- Veliki deo vremena, radna grupa je provela usaglašavajući albanski rečnik termina i proveravajući prevod.

Dalji razvoj

Godinu dana kasnije, sprovedena je anketa među revizorima i trenerima o tome kako se koristi Priručnik o internoj reviziji i u kojoj meri je delotvoran,

Razmatra se štampanje drugog toma kao posebnog dokumenta, kako je prvobitno bilo i zamišljeno,

Razmatra se razvoj revizorskih programa koji će urediti različite tipove revizije (HR, javne nabavke, IT, itd.)